

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000603394

تاریخ تنظیم : 1402/03/09

شماره بایگانی شعبه : 0104853

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

شماره پرونده ها :

140131920000590768

تاریخ دادنامه: 1402/3/9

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای بهزاد بقایی

طرف شکایت: دادگستری کل استان تهران

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره 14198/10 - 1399/8/24 معاون قضایی رئیس کل و رئیس حوزه ریاست دادگستری استان تهران

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بخشنامه شماره 14198/10 - 1399/8/24 معاون قضایی رئیس کل و رئیس حوزه ریاست دادگستری استان تهران را خواستار شده و در مقام تبیین خواسته اعلام کرده است:

" صدر بخشنامه مورد شکایت عمدتاً با استناد به بند (ش) تبصره 6 قانون بودجه سال 1399 ناظر به تکلیف وکلای دادگستری در انعقاد «قرارداد وکالت به صورت الکترونیک» است (موضوعی که محل اعتراض نیست) اما ذیل آن بخشنامه بدون آنکه ارتباطی با صدر آن داشته باشد، وکلای دادگستری را مکلف به ثبت الکترونیکی «شکوائیه، لایحه و ...» نموده است.

در هر حال، بخشنامه به دلایل ذیل واجد ایراد است:

الف- اصل عدم تبعیض: بخشنامه شماره 9000/15089/500 مورخ 1399/8/14 معاون حقوقی و امور مجلس قوه قضائیه از این جهت که صرفاً در خصوص «وکلاهای دادگستری» تکلیفی وضع نموده است و تسری به مراجعین عادی ندارد، برخلاف اصل «عدم تبعیض» و بند 9 اصل سوم، اصل نوزدهم و بیستم قانون اساسی است. فرضاً اگر شخص عادی به دادگستری مراجعه کند و درخواست مطالعه پرونده و یا اخذ تصویر از اوراق پرونده حقوقی را دهد، رئیس شعبه حقوقی مکلف به اجابت درخواست وی است اما اگر وکیل دادگستری که قبلاً از طریق سامانه با پیوست نمودن وکالت الکترونیکی اعلام وکالت نموده است طی لایحه فیزیکی درخواست «مطالعه و اخذ تصویر از اوراق پرونده» را نمایند، ممکن است به استناد بخشنامه با مخالفت رئیس شعبه حقوقی مواجه گردد.

ب- منع فروش اجباری خدمات: مطابق قاعده عام الشمول، هیچ کس حق ندارد کالا و خدمات خود را به صورت اجباری به فروش و یا به عرضه برساند (ماده 64 قانون نظام صنفی کشور مصوب 1382) با اینکه در مورد هزینه های مربوط به دادرسی قانونگذار در قانون بودجه، هر ساله مقررات ویژه ای را وضع می نماید با این

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000603394

تاریخ تنظیم : 1402/03/09

شماره بایگانی شعبه : 0104853

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

حال هیچ تکلیفی بر عهده شهروندان وضع نشده است تا در طول دادرسی و ثبت لایحه، مکلف به پرداخت هزینه ای با عنوان «هزینه خدمات قضایی» باشند از این رو منع افراد در مراجعه حضوری و ثبت لایحه فیزیکی و الزام آن ها به مراجعه به سامانه خدمات قضایی و نتیجتاً اخذ وجوهی برای ارائه این خدمت، مغایر قاعده «منع فروش اجباری خدمات» است و دریافت چنین وجوهی واجد ایراد شرعی و قانونی است (ماده 4 قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت).

پ- تکلیف دادستان به قبول شکایت کتبی: مطابق ماده 69 قانون آیین دادرسی کیفری، دادستان مکلف است شکایت کتبی و شفاهی را همه وقت قبول کند از این رو بخشنامه های مورد اشاره که وکلا را مجبور به ثبت لایحه به صورت الکترونیکی نموده است واجد ایراد به نظر می رسد.

ت- منع هرگونه اقدام محدود کننده: مطابق ماده 4 قانون آیین دادرسی کیفری، هرگونه اقدام محدود کننده محتاج قانون است از این رو با توجه به اینکه هر دو بخشنامه، ارائه لایحه و یا شکوائیه را «محدود» به ثبت آن از طریق الکترونیکی نموده است مغایر قانون به نظر می رسد.

ث- تکلیف مراجع به ثبت فوری لوایح: حسب بند 3 ماده 16 قانون نظارت بر رفتار قضات، مراجع قضایی مکلف به ثبت فوری لوایح شده اند از این رو ایجاد مانع و ارجاع وکلا به ثبت لایحه از طریق دفاتر خدمات قضایی و پس از پیگیری لایحه ثبتی با مراجعه حضوری، مغایر قانون به نظر می رسد. لذا ابطال مصوبه مورد تقاضا می باشد.

متن مقررہ مورد شکایت به شرح زیر می باشد:

" بخشنامه شماره 14198/10 - 1399/8/24

کلیه واحدهای قضایی دادگستری استان تهران

با سلام و تحیت؛ عطف به بخشنامه شماره ۹۰۰۰/۱۵۰۸۹/۵۰۰ مورخ ۱۳۹۹/۸/۱۴ معاون محترم حقوقی و امور مجلس قوه قضاییه در خصوص سامانه قرارداد الکترونیکی وکلا و با عنایت به راه اندازی سامانه مذکور توسط مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، دستور فرمائید از ابتدای آذر ماه سال ۱۳۹۹ پذیرش هر نوع دادخواست، شکوائیه، لایحه، گزارش و اظهارنظر منوط به ثبت در سامانه مذکور باشد و مراجع قضایی از پذیرش این موارد بدون ثبت در سامانه اکیداً خودداری نمایند. ضمناً در پایان هر ماه گزارش آماری تعداد قراردادهای وکالت و یا اظهارنظرهای کارشناسی ثبت شده در سامانه به معاونت محترم حقوقی و امور مجلس قوه قضاییه ارسال گردد. -معاون قضایی رئیس کل و رئیس حوزه ریاست دادگستری استان تهران"

در پاسخ به شکایت مذکور، سرپرست معاونت حقوقی دادگستری استان تهران به موجب لایحه شماره 9001/

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000603394

تاریخ تنظیم : 1402/03/09

شماره بایگانی شعبه : 0104853

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

3781/10 - 1401/8/25 توضیح داده است:

"شاکی در قسمت (الف) شکوائیه خود در شرح دلایل واجد ایراد بودن بخشنامه فوق الذکر، به اصل عدم تبعیض اشاره نموده است و اظهار داشته که «بخشنامه شماره 9000/15089/500 مورخ 1399/8/14 معاون حقوقی و امور مجلس قوه قضائیه از این جهت که صرفاً در خصوص «وکلاهی دادگستری» تکلیفی وضع نموده و تسری به مراجعین عادی ندارد بر خلاف اصل «عدم تبعیض (بند 9 اسل سوم؛ اصل نوزدهم و بیستم قانونی اساسی)» می باشد. در خصوص بخشنامه شماره 9000/15089/500 مورخ 1399/8/14 معاون حقوقی و امور مجلس قوه قضائیه؛ هیأت [عمومی] دیوان عدالت اداری طی دادنامه شماره 14019970905810354 مورخ 1401/2/30 مبادرت به اتخاذ تصمیم نموده است و صرفاً اطلاق حکم مقرر در بخشنامه را خارج از حدود اختیار دانسته و ابطال نموده است. بنابراین ابطال موصوف به بخشنامه 14198/10 مورخ 1399/8/24 نیز تسری پیدا می کند. در ثانی در این خصوص بین مراجعین عادی و وکلا، تبعیضی قائل نگردیده است. مراجعین عادی با توجه به اینکه سامانه های مربوط به ثبت دادخواست، لایحه و غیره از سوی مراجع مربوطه نسبت به آن ها فعال نگردیده است، می توانند لوایح خود را به مراجع قضایی مربوطه از طریق دفتر خدمات قضایی ارائه نمایند. همان گونه که در دادنامه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، به شماره 10354 آمده است، مراجع قضایی با توجه به اینکه خواهان یا خوانده از اتباع خارجی باشند، نسبت به پذیرش و ثبت لایحه اقدامات لازم را معمول می نمایند.

2- در خصوص بند (ب) شکوائیه موصوف نیز اعلام می دارد با توجه به دادنامه شماره 10354 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، که صرفاً اطلاق بخشنامه را ابطال کرده است، نتیجتاً موارد دیگر بخشنامه را مورد پذیرش قرار داده و مآلاً شکایت را رد کرده است.

3- شاکی در بند (پ) دفاعیه خود به ماده 69 قانون آئین دادرسی کیفری استناد کرده و مجبور کردن وکلاء را به ثبت لایحه به صورت الکترونیکی، واجد ایراد دانسته است. همان گونه که در بند یک لایحه حاضر اعلام شد وکلاء به دلیل برخورداری از سامانه خود اظهار و مفاد دادنامه مذکور، موظف به ثبت لایحه از طریق سامانه هستند و مراجع قضایی مربوطه نیز به هنگام فوریت امر و تشخیص و احراز آن، مطابق ماده 69 مذکور اقدام می نمایند.

4- در خصوص موارد اعلامی در بندهای (ت) و (ث) شکوائیه موصوف دائر بر اینکه ارائه لایحه و یا شکوائیه از طریق الکترونیکی مغایر با ماده 4 قانون آئین دادرسی کیفری و بند 3 ماده 16 قانون نظارت بر رفتار قضات است، به استحضار می رساند چنانچه فوریت امری از سوی مرجع قضایی احراز گردد، نسبت به ثبت لایحه اقدام می گردد.

با توجه به مراتب معنونه و نظر به اینکه ارجاع اصحاب دعوا به دفاتر خدمات قضایی جهت ثبت لوایح و غیره،

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری

«فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا»

شماره دادنامه : 140231390000603394

تاریخ تنظیم : 1402/03/09

شماره بایگانی شعبه : 0104853

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری

دادنامه

دیوان عدالت اداری

در راستای تکریم ارباب رجوع و سهولت دسترسی به خدمات قضایی و توسعه دولت الکترونیک و تسریع در امر قضایی و کاستن حضور فیزیکی افراد در محاکم می باشد و این فرایند در تمام شئونات اداری در سطح داخلی و بین المللی در حال گسترش می باشد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/3/9 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

اولاً براساس ماده ۶۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال 1392 دادستان مکلف است شکایت کتبی و شفاهی را همه وقت قبول کند و ثانیاً به موجب رأی شماره ۳۵۳ الی 355 مورخ 1401/2/20 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، اطلاق حکم مقرر در بخشنامه شماره 9000/15089/500-1399/8/14 معاون حقوقی و امور مجلس قوه قضائیه در حدی که حتی در صورت تحقق شرایط مقرر و صدور اخطار رفع نقص توسط مدیر دفتر شعبه برای برطرف کردن ایراد قانونی مربوط به عدم ثبت قرارداد مالی وکالت در سامانه قرارداد الکترونیک قوه قضائیه، مراجع قضایی را از پذیرش وکالت وکیل منع کرده بود، خارج از حدود اختیار و مغایر با بند (ش) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور تشخیص و ابطال شده است. نظر به اینکه براساس مقرره مورد شکایت و با استناد به راه اندازی سامانه قرارداد الکترونیکی وکلا توسط مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه پذیرش هر نوع دادخواست، شکوائیه، لایحه، گزارش و اظهارنظر منوط به ثبت در سامانه مذکور شده و مراجع قضایی از پذیرش این موارد بدون ثبت در سامانه ممنوع شده اند، بنابراین بخشنامه شماره 14198/10 مورخ 1399/8/24 معاون قضایی رئیس کل و رئیس حوزه ریاست دادگستری استان تهران با ماده ۶۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال 1392 و مفاد رأی مذکور هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایرت دارد و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می شود.

حکمتعلی مظفری

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

امضای صادر کننده

تصویر برابر با اصل است.

نشانی: تهران - بزرگراه ستاری - بلوار شهید مخبري - نبش خیابان ایران زمین - ساختمان دیوان عدالت اداری